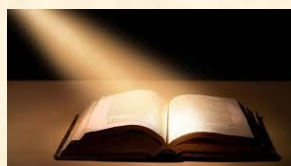

Salme 21

Jesu magt og vælde

Af diakon Eskild Skov Særkjær

Når vi læser en salme som denne, er det tydeligt at se, at den hører til lovprisningssalmerne. Som det står i overskriften til salmen, priser David Herrens miskundhed mod ham, og for hans sejr over fjenderne. Men, som vi skal se, er denne salme også en profetisk salme, hvor David fortæller om Messias, om Jesus Kristus.

Det er nemlig ikke alle profetier i GT, som er så tydelige som fx Es. 53, Mika 5:1, Jer. 23:5-6, osv. I en salme som denne er der en anden slags typiske Messiasprofetier, som der er mange af i GT, men som kan være let at overse, fordi de 'gemmer' sig bag en anden persons liv og virke, som i dette tilfælde David. I NT nævnes det fx gang på gang, som nu opfyldes 'det og det', selvom det i GT ser ud til, at profeterne taler om sig selv eller en anden. I 2. Pet. 1:21 skriver apostlen, at 'drevne af Helligånden udtalte (og nedskrev) Guds hellige, hvad de fik fra Gud (KJ)'.

Det betyder konkret, at selvom salme 21 som en naturlig ting handler om Davids egne forhold og erfaringer i sit liv, så er den alligevel også på samme tid inspireret af Helligånden således, at David i den kommer med nogle mægtige profetier om Jesu liv og frelseshistoriske gerning.

Det interessante med salme 21 er, at den synes at være en fortsættelse af salme 20, og har måske også engang hængt sammen med den. I salme 20 beder David bl.a. for sejr over den kommende krig mod aramæerne (og muligvis også ammoniterne), og i vers 5-9 vidner han om sin tro på Guds hjælp dertil (LÆS). Salme 21 er derimod skrevet lige efter sejren, og ganske naturligt giver David udtryk for sin tak for, at Gud havde bønhørt ham og hjulpet ham til sejren. Det er bl.a. det, vi kan læse om i de første fire vers i salmen.

Den vished, David tidligere gav udtryk for (i kap. 20:7), blev altså ikke til skamme. David ved, at det er vigtigt at sige Gud tak for hans hjælp til sejr, for den var/er jo ikke en selvfølge. For Gud er jo kun med og hører bøn, hvis vi mennesker vender os til ham med et rent hjerte. Sejren blev nemlig (vist nok) vundet lige efter sagen med Batseba - som vel var den sorteste plet i Davids liv, og det, vi også husker ham på. En sejr over fjenden så hurtig efter, at han fik Guds tilgivelse, blev for David en pant og et bevis på, at Gud virkelig havde tilgivet ham hans syndeskyld - som det fremgår i 20:7 og 21:8. Jo, det er virkelig sandt, at når Gud tilgiver, så gør han det helt!

Der ligger derfor også noget personligt bag den rige velsignelse, han beskriver i v. 3-4. Lad os igen læse disse to vers en gang til:

"Hvad hans hjerte ønskede, gav du ham, du afslog ikke hans læbers bøn. - Sela. Du kom ham i møde med rig velsignelse, satte en krone af guld på hans hoved"-

Det gjorde Gud for David. Den krone, der nævnes, kan være den, der omtales i 2. Sam. 12:30, hvor der står:

"Efter erobringen af Rabba tog David kronen af Milkoms hoved; den var af guld og vejede en talent (30-50 kg), der var en ædelsten på den, og den blev sat på Davids hoved".

Milkom var en afskyelig krigsgud, som modtog menneskeofringer, og er vistnok identisk med Molok. Der er derfor altid grund til lovprisning og sejrsmål, når djævelens magt gennem sådanne afguder bliver brudt. Som et udtryk for denne sejr blev kronen derefter, som det var sædvane, sat på sejrherrens hoved. Her er i øvrigt tankevækkende, at David skriver: 'Du.. satte en krone af guld på hans (Davids) hoved'. Det gjorde Gud selvfølgelig ikke bogstaveligt, men David vidste, at det var Gud, som havde givet ham sejren og kronen.

Det med kronen kan selvfølgelig også forstås i overført betydning. Under verset er der en henvisning til **salme 132:18**, hvor der står, at 'på ham (der sejrer, i betydningen frelses) skal kronen stråle'. Eller i Åb. 4:4, hvor der står, at de hellige engang bliver "iførte hvide klæder og med gyldne sejrskranse (ordret: 'sejrkroner af guld') på deres hoveder".

Kan det være disse kroner, der henvises til i salme 21:4? Det er i alle fald ikke usædvanligt, at en historisk hændelse i bibelen også har en åndelig og evig betydning. Derfor kan det, der står i vers 4, også henvise til det, der skete, da Jesus sejrede på korset, for da griber Gud ind, og 'med herlighed og ære kronede du ham', som der står i Hebr. 2:7. Det passer jo ganske godt med det, der står i de omkringliggende vers. For samtidig med, at David her tilsyneladende 'kun' taler om sin egen glæde over bønnehørelse, frelse, ophøjelse og evigt liv, så er det tydeligt, at han gennem sine ord også taler profetisk om Kristus.

Når der fx i vers 3 står, at Gud gav ham, hvad hans hjerte ønskede, og afslog ikke hans læbers bøn, så stemmer det jo med Jesu vidnesbyrd i John. 11:41-42, hvor han takker sin Fader for, fordi han har bønnet ham - og tilføjer:

'Jeg vidste vel, at du altid bønner mig; men jeg sagde det for skarens skyld.. for at de skal tro, at det er dig, der har sendt mig', John. 11

Her får vi vidnesbyrdet: Gud bønner altid! Altid..? Blev Jesus bønnet, da han i Getsemane bad til ham, der kunne frelse ham fra døden? Han fik jo ikke sin bøn opfyldt - eller gjorde han? Ifølge Hebr. 5:7 gjorde han.

Jeg tror, det betyder, at Jesus bad om at kunne nå frem til Golgata uden at give op, og han blev bønnet. Det var jo kun der, på korset, at han kunne blive ophøjet, og kronet, ikke bare med tornekrone, men med herlighed og ære. Han fik en langt finere krone end den, David fik, da han i kraft af en evig Ånd besejrede døden, og opstod i kraft og herlighed. Det er denne, hans sejr, der tales videres om i det næste vers.

I vers 5 støder vi på et udsagn, som kun først og fremmest peger på løfternes Messias, og derefter også indirekte på David selv - såvel som alle de frelste. Ud fra sin pinseprædiken vidner Peter fx direkte om, at David er død som alle andre fra den tid. Det kendte alle de troende til. En dag skal ethvert menneske opstå fra de døde, enten til liv eller til død; men ikke endnu..! Først skal Jesus dø for alle, og derefter opstå fra de døde.

"Thi ligesom alle dør i Adam, således skal også alle levendegøres i Kristus. Men hver i sit hold: som førstegrøde Kristus, dernæst ved Kristi komme de, som hører ham til..", 1. Kor. 15:22-23.

Peter fastslår derfor også i den samme tale, at David skrev dette 'med tanke på Kristus'. Det samme gælder salme 21. I Davids salmer øjner vi nemlig en skikkelse, som intet menneske kan fylde ud. Han taler tydeligvis om en anden; nemlig om en, der var før David, ja, før Abraham, og som dog skulle fødes som et menneske i Davids by. Han er Davids søn, men han er også Guds Søn, Herren. Det er det, han vidner om i en anden salme, hvor der står:

"Herren sagde til min Herre, sæt dig ved min højre hånd", salme 110:1.

Dette forstod tilhørerne ikke helt. De vidste, at Messias ville være Davids søn, og de vidste også, at han ville være fra evighed af, og vil blive til evig tid. Det vidste de især fra Dan. 7, hvor han kaldes Menneskesønnen, men de forstod ikke, at han først måtte komme for at dø for dem - og os. At han var Herren Gud, som er kommet til dem - og os, for gennem hans død og opstandelse give enhver, som tror, et evigt liv.

Han lever for evigt. 'Hans række af dage er uden ende', står der. Et andet sted vidner Jesus igen om sig selv og siger:

"Jeg er den første og den sidste og den, der lever; og jeg var død, men se, jeg lever i evighedernes evigheder, og jeg har døden og Dødsrigets nøgler", Åb. 1:18.

Jo, tilhørerne forstod nok, at Messias ville blive til evig tid, men de forstod ikke, at han først måtte komme til jorden for at dø for deres - og vores synder, vor ved sin død at give os evigt liv. Det var det, der forargede dem mest. Det er også det, der forarger de fleste mennesker i dag: 'Et syndoffer er ikke nødvendigt! Så slemme syndere er vi da ikke! Gud elsker jo alle, så han vil opfylde sine løfter alligevel - og frelse os'.

De er også indirekte det, der også omtales i det 6. vers, som kan oversættes således:

"Stor er hans (Jesu) glans pga. din (Guds) frelse. Højhed og hæder lægger du på ham".

Betydningen er nemlig, at Jesu storhed, dvs. ophøjelse, skyldes hans sejr på Golgata. Det er da også det, Jesus henviser til, når han siger:

"Når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig", John. 12:32.

Lige derefter siger han ligeud, at han taler om hans død på korset. Det er igennem denne hans død, at vi får liv. I det næste kapitel siger Jesus derfor:

"Jeg er opstandelsen og livet; den, som tror på mig, skal leve, om han end dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal i al evighed ikke dø", John. 11:25-26.

Jesu sejr er vores sejr, som det var Davids sejr. Derfor er beskrivelsen i vers 5 betinget af Jesu sejrige død og opstandelse. Det er jo netop, fordi de troende har taget sin tilflugt i ham, at Davids ord kan blive deres. Det ligger helt på linje med det, David siger i salme 68:

"Hos den Herre Herren er der udgange fra døden", Sl. 68:21.

I forlængelse af dette vidnesbyrd fortsætter David og siger, at 'højhed og hæder lægger du på ham'. Dette stemmer også profetisk med det, der står om Jesus. I sin ypperstepræstelige bøn bad han til sin Fader og sagde:

"Herliggør du mig hos dig selv med den herlighed, jeg havde hos dig, før verden blev til", John. 17:5.

Senere vidnede Jesu disciple om, at dette er blevet opfyldt:

"Vore fædres Gud har herliggjort sin tjener Jesus", Ap.g. 3:13.

I vers 7 står det på denne måde: "Ja, evig velsignelse gav du ham".

I vers 4 lød det: "Du kom ham i møde med rig velsignelse", og her i vers 7 beskrives, at det er en evig velsignelse. I GT er denne velsignelse identisk med Guds nærvær og frelse. Et eksempel:

"Siden skal israelitterne omvende sig og søge Herren deres Gud, og David deres konge, og bævende skal de komme til Herren og hans velsignelse i de sidste dage", Hos. 3:5.

I bibelen tydeliggøres det, at vi får del i hans velsignelse ved at komme til ham i tro. I Ef. 1:3 siges det på denne måde:

"Lovet være Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader, som i Kristus har velsignet os med al den himmelske verdens åndelige velsignelse".

Det stemmer helt med det, der står i salmerne, som fx i Sl. 89:34, hvor Gud giver David dette vidnesbyrd:

"Ja, evig velsignelse gav du ham.. min nåde tager jeg ikke fra ham".

Alle de vers, vi har gennemgået indtil nu, peger alle hen på Jesu gerning, frelse og ophøjelse, men også på os, der har taget sin tilflugt i ham. Der er således intet, der hindrer os i at sige: 'Alt det, der er sagt, passer på den, der tror - altså også på mig!' For, i Kristus har vi alt, hvad vi behøver. For 'ved ham' vil Gud bønheøre os, sætte en krone på vore hoveder, give os evigt liv ved hans frelse, velsigne os, og som det sidste, vi har set på indtil nu, vil han også glæde os.

I det næste vers (v. 8) taler David om sig selv, og vidner om, at netop det at stole på Gud og hans nåde gør, at han aldrig skal rokkes. I salme 16:8 er det sagt med lidt andre ord: 'Jeg har altid Herren for øje, han er ved min højre, jeg rokkes ikke'. Hvor er det et vidunderligt vidnesbyrd! Uanset hvor meget det stormer rundt omkring os, så holder troen på Gud os fast, så vi ikke rokkes.

Det, der lige er nævnt, lyder meget bibelsk, og så alligevel ikke helt. Det er nemlig ikke vor tro, som holder os fast, for det er 'den højstes nåde', dvs. Jesus, som giver os tro - og som er vor tro. Det er ikke os, som holder fast på ham, men ham, som holder fast på os. At tro betyder nemlig ikke, at vi skal fokusere på at tro, men det betyder at have tillid til, at Gud har al magt til at gøre det, han har sagt til os i sit ord.

Dette er vidnesbyrdet om David. Men det passer også på Jesus. I Hebr. 2:13 henvises der til en profeti om Jesus i GT, hvor han siger: "Jeg vil sætte min lid til ham (Gud)". Det er da også denne tro, der kommer til udtryk ud fra hans sidste ord på korset: 'Fader! I dine hænder betror jeg min Ånd'.

Salmen taler altså stadig om Kristus, samtidig med, at den taler om David. Men, når vi læser de næste vers, er det tydeligt, at det, David beskriver i disse, ikke længere direkte handler om noget, han selv har oplevet, men handler derimod om det, der skal ske, når Jesus kommer igen.

Vi glæder os til hans tilsynkomst, men det gør hans fjender ikke. Det er årsagen til, at 'alle jordens stammer skal jamre ved hans komme', som der står i Åb. 1:7. I Matt. 13:41 siger Jesus, hvad der så skal ske:

"Menneskesønnen skal sende sine engle ud, og de skal samle og fjerne fra hans rige alle, der frister andre til fald, og dem, som øver lovløshed, og de skal kaste dem i ildovnen; dér skal der være gråd og tænderskæren".

Det stemmer med det, der står i salme 21. "Du gør dem til en luende bål, når du viser dig; Herren sluger dem i sin vrede, ild fortærer dem", v. 10. Når bibelen taler om, at Guds fjender skal fortæres, eller tilintetgøres, så er det i betydningen: miste sin magt. Det kan vi fx se ved at sammenholde det, der står om Antikrist i henholdsvis 2. Tess. 2: 8 med Åb. 19:20. I det første vers står der, at han "skal Herren Jesus dræbe med et åndepust af sin mund og tilintetgøres ved sit synlige komme".

I Åb. 19 får vi derimod en anden og tilsyneladende modsat oplysning om Antikrist:

"Dyret (Antikrist) blev grebet og sammen med det den falske profet, som for dets øjne havde gjort tegnene, hvormed han havde forført dem, der tog dyrets mærke på sig, og dem, der tilbad dets billede. De blev begge kastet levende i ildsøen, som brænder med svovl".

Det, der her siges, er, at selvom Antikrist dræbes og tilintetgøres, så er han stadig levende og bliver kastet i ildsøen. Det betyder, at selvom han bliver slået ihjel, så skal han alligevel, som alle andre ugudelige, opstå til dom. Det gælder også dem, som i salme 21:9 kaldes for 'dine (altså Guds) fjender'; det er dem, som her i dette liv 'søger at volde dig ondt', v. 12, og som 'spinder rænker, men evner intet'. Deres endeligt beskrives som nævnt i vers 10:

"Du gør dem til et luende bål, når du viser dig.. sluger dem i sin vrede, ild fortærer dem".

Der er mange, der ønsker, sådanne vers ikke er nævnt i bibelen, og nogle bortforklarer det, der nævnes i den om Guds vrede over synd og om fortabelsen. Men det nytter ikke noget, for det, Gud har sagt, kommer til at ske.

At teksten virkelig handler om Jesu tilsynkomst, bliver endnu klarere, når vi nærlæser v. 9. Dvs., i den danske oversættelse ses det ikke så tydeligt, men efter grundteksten står der ordret:

"Din højre skal finde alle dine fjender. Din højre hånd afslører dem, der hader dig".

Bemærk udtrykket 'din - dvs. Guds - højre hånd'. I bibelen henviser 'Guds højre hånd' altid til Jesus, enten som den, der sidder ved Guds højre hånd eller som den, der som 'Guds højre hånd' virker på jorden og er med os. Lad os se tre eksempler på det sidste:

1. "Dig klynger min sjæl sig til, din højre hånd (Jesus) holder mig fast", Sl. 63:9.
2. "Frygt ikke, thi jeg er med dig, vær ej rådvild, thi jeg er din Gud! Med min retfærdes højre hånd (Jesus) styrker, ja hjælper, ja, støtter jeg dig", Es. 41:10.
3. "Går jeg i trængsel, du værger mig livet, mod fjendernes vrede udrækker du hånden, din højre hånd (Jesus) bringer mig frelse", Sl. 138:7.

Når vi læser især GT, er det tydeligt, at det er Jesus, som er og kaldes Guds højre hånd. Og derfor er det tydeligvis også ham, der tales om, når teksten fortsætter og beretter om, hvad Gud vil gøre ved ham. Det er nemlig ved Guds højre hånd (Jesus), at 'du gør dem til et luende bål, når du viser dig'.

På samme tid opfyldes det, som Gud har sagt igen og igen til alle de hellige til alle tider, nemlig at han snart 'kommer for at vise sig herlig i sine hellige og underfuld i alle, der blev troende', 2. Tess. 1:9. Snart kommer den dag, hvor Herren står op i sin vælde, som det står i sidste vers.

"Herre, stå op i din vælde, med sang og med spil vil vi prise dit storværk", v. 14.

Ordet vælde henviser til, at Gud har al magt i himmelen og på jorden, og det, han har sagt, kommer til at ske. Det er ham, der som den stærkere kan gå ind i den stærkes hus og røve byttet. Byttet, der tales om, er syndens, dødens og djævelens bytte. Hvilken herlig dag, når Gud kommer og gør en ende på al ondskab og synd. Derfor er der grund til at gøre det, som salmen ender med:

"Med sang og med spil vil vi prise dit storværk", ordret: 'dine gerninger' (dvs. frelsesgerninger).

AMEN